

Maa- ja metsätalousministeriö

LAUSUNTO

kirjaamo@mmm.fi

30.11.2021

Dnro 470/2021

Lausuntopyyntö 12.11.2021, Dnro VN/27690/2021

SUDEN METSÄSTYSTÄ KOSKEVA KIINTIÖ METSÄSTYSVUONNA 2021–2022

Maa- ja metsätalousministeriö esittää kuluvalle metsästysvuodelle 20 suttu suurimmaksi sallituksi saalismääräksi poronhoitoalueen ulkopuolelle. Metsästys voidaan kohdentaa enintään neljään laumaan tai reviiriin merkanneeseen pariin. Suurimmasta sallitusta saalismäärästä vähennetään kaikki muu susien kuolleisuus, kuten onnettomuksissa kuolleet tai poliisiluvilla poistetut.

Suomen susikannan hoitosuunnitelman yhtenä tavoitteena on susikannan sietämisen edistäminen ja perustan luominen suden hyväksyttävyydelle. Toimenpiteeksi on kirjattu mm. vahinkojen korvaaminen ja suden laittoman tappamisen vähentäminen. Näihin tulee pyrkiä. Suden suojelua on mahdotonta toteuttaa ilman paikallista hyväksyntää. Hyväksynnän saavuttamiseksi suden läsnäolon aiheuttamaan paineeseen tulee olla laillisia keinoja reagoida.

Susikannan hoitosuunnitelman tavoitteena on myös metsäpeurakannan turvaaminen mahdollisessa suden kannanhoidollisessa metsästyksessä. Tämä tulee huomioida niin, että metsästystä kohdistetaan poronhoitoalueen etelärajan läheisyyteen metsäpeura-alueelle. Suden hoitosuunnitelman mukaan suden saalistus on merkittävä metsäpeurakannan kasvua rajoittava tekijä. Suunnitelman mukaan myös kokonaisten laumojen poistamista erityisesti metsäpeura-alueilla tulee harkita, mikäli kannanhoidollinen metsästys aloitetaan. Metsästyksen kohdistaminen poronhoitoalueen läheisyyteen vähentää hyvin todennäköisesti myös porovahinkoja. Myös voimassa oleva Suomen metsäpeurakannan hoitosuunnitelma tukee tällaista toimenpidettä etenkin Kainuun metsäpeurojen taantuman pysäyttämiseksi.

Kiintiön viivytyksettömään nostamiseen tulee varata valmius, mikäli Luken tarkemmat arviot valmistuttuaan antavat siihen aihetta. Lisäksi olisi aiheellista selvittää pyynnin ajallisen rajaamisen tarpeellisuutta. Pidempikestoinen metsästys voisi mahdollistaa poistettavien eläinten paremman yksilöinnin ja auttaa susien ihmisarkuuden ylläpidossa.

Suomen susikannan hoitosuunnitelman mukaan poronhoitoalueella susikannan kokoa rajoitetaan erittäin merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi. Asetuksessa ei esitetä poronhoitoalueelle kiintiötä susien poistoluvulle. Tämä onkin välttämätöntä poronhoidon edellytysten säilyttämiseksi. Poronhoitoalueella vahinkoa aiheuttavat sudet tulee pyrkiä poistamaan mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti. Susi kuuluu poronhoitoalueella luontodirektiivin liitteeseen V, mikä tarkoittaa, että suden metsästys on

lähtökohtaisesti mahdollista. Susi on kuitenkin kansallisella päätöksellä rauhoitettu metsästyslailla myös poronhoitoalueella. Sudet aiheuttavat poronhoitoalueella vuosittain huomattavan määrän vahinkoja. Kuluvana vuonna susien määrä poronhoitoalueella on kasvanut huomattavasti. Samalla suden aiheuttamat porovahingot nousevat ennätysuuriksi. Susien tappamana on löytynyt jo 12.11.2021 mennessä 1074 poroa. Vuonna 2020 sudentappamia löytyi 736. Lumettomaan aikaan tapahtuvat petovahingot jäävät valtaosin löytymättä. Tämän lisäksi petojen tappamien porojen etsimisen, korvaamatta jäävän hävikin ja suden poistoprosesseista aiheutuvat kustannukset ovat paliskunnissa huomattavat.

Valtion talousarvioon on varattu vuoden 2021 suurpetojen aiheuttamien porovahinkojen korvaamiseen vain 7,5 miljoonaa euroa, mikä ei tule riittämään vahingonkorvauksiin. Suurpetokannat tulee pitää sellaisella tasolla, että niiden aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen varattu määräraha riittää korvausten täysimääräiseen maksuun.

Lisäksi on huomattava, että kuten koirien myös porojen joukossa on todella arvokkaita yksilöitä, joiden koulutukseen on panostettu vuosia. Taloudellisten menetysten lisäksi on huomioitava myös lisääntynyt työtaakka, menetetty jalostusarvo, saamatta jäävät tulot, tunnearvot, aitaamisesta/tarhaamisesta aiheutuvat kulut, tuotantotoiminnan rakenteelliset muutokset ja laidunten käytön vaikeutuminen ja petotihentymillä laidunalueiden muuttuminen käyttökelvottomiksi. Myös poronhoidolle aiheutuu susista, kuten muistakin pedoista, taloudellisten vaikutusten lisäksi merkittäviä ongelmallisia sosiaalisia vaikutuksia.

Poronhoitoalueella tulisi olla mahdollista toteuttaa Ruotsin metsästyslain (1989/905) 28 §:n mallin mukaista pakkotilatyypistä toimintaa, jossa suden saa akuutissa hätätilanteessa tappaa, jollei muuta keinoa vahinkojen ehkäisemiseen ole. Poisto ei tällaisessa tapauksessa johda Ruotsissa automaattisesti poliisitutkintaan kuten Suomessa. Sen sijaan tapauksesta on ilmoitusvelvollisuus aluehallinnon edustajalle. Suomessa on mahdollista käyttää poliisilain (872/2011) keinoja akuutissa pakkotilanteessa, mutta omaisuusvahinkojen osalta tätä mahdollisuutta ei ole juurikaan käytetty, eikä sen toteuttaminen laajoilla erämaisilla alueilla ole yksinkertainen toteuttaa. Olisi perusteltua selvittää pakkotilanteisiin soveltuva toimintakäytäntö, joilla vahinkoja voitaisiin tehokkaimmin hillitä.

Poronhoitoalueen osalta susikannan hoidon velvoitteeksi on asetettu susien liikkumisen varmistaminen Skandinavian, Suomen ja Venäjän populaatioiden välillä. Tämä tavoite on turvattu, sillä lumettomana aikana susien liikkuminen poronhoitoalueella on esteetöntä. Luonnonvarakeskus ja Skandinavian tutkimuslaitokset seuraavat susien liikkumista ja geenivaihtoa populaatioiden välillä. Skandinavian susipopulaatio tarvitsee geenivirtaa alueen ulkopuolelta kannan sisäsiirtoisuuden hillitsemiseksi. Ruotsin susikannan hoitosuunnitelman mukaan populaatio tarvitsee yhden lisääntyvän yksilön viidessä vuodessa. Tutkimusten mukaan susia on siirtynyt joka vuosi Suomesta Ruotsiin ja myös päinvastaista liikettä on. Susikannan hoidon tavoitteet siis toteutuvat poronhoitoalueen osalta hyvin.

Susikannan seurantaan liittyy paitsi poronhoitoalueella myös muualla Suomessa ongelmia. Pannoitusten lopettaminen on vaikeuttanut susien ajantasaista seuranta. Mikäli alfayksilöitä GPS-pannoitettaisiin, se helpottaisi susien liikkeiden seuranta ja voisi auttaa myös metsästyksen kohdentamisessa oikeisiin yksilöihin. Pannoituksella ja sen mahdollistamalla susien liikkeiden avoimella seurantamahdollisuudella voisi olla mahdollista helpottaa susiin liittyviä pelkoja ja kotieläin- ja koiravahinkoja. Pannoitukset voisivat hillitä myös susien laitonta tappamista.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

mba/ao